

Vukadinovic, S. (2018), „Europe Identity and Migrant Crisis“, *Media dialogues / Medijski dijalozi*, Vol. 11, No. 1, pp. 41-52.

dr SRĐAN VUKADINOVIĆ, redovni profesor
Centar za društvena istraživanja Podgorica
Crna Gora

EUROPE IDENTITY AND MIGRANT CRISIS

Abstract: *Migrant crisis and refugees coming from countries that are ravaged and destroyed by neoliberal globalization experiments is no end in sight. All migrants, regardless of whether they are from Syria, Iraq, Afghanistan, Libya or any other substantially and the de facto non-existent countries are directed towards Western Europe, especially the Republic of Germany and Scandinavia. One is that well-designed, someone, that someone directs policy. Directs a center of neoliberal domination of the people mentioned in the premises. On the other hand, migrants who come to the South Slavic area with the intention of further crossing are organized. Come, some boats, but buses and trains. It is indisputable that these are poor people who are the last of their money invested heavily acquired savings in time in one direction. They are some points to this route. Vodi them and switches. So, there are some forces that migrant crisis and difficult trip poor people responding. But all this is paid. Neoliberal center is essential to turning the money and get away from the pallet and houses. Even at the cost of suffering of women and children, the elderly and infirm. Perceiving the background of the entire migrant crisis in the way of global upset by neoliberalism reigned terror in so called satellite EU countries, such as Croatia, Hungary, Czech Republic, Slovakia. The fear of the other. Fear of diversity. All because, guess what, these companies are learning the principles of intercultural model of life, and the life, and the differences. Migrant crisis engineered by imperial globalism*

is, in fact, the crisis of European identity. One gets the impression that Europe is a collection of different peoples and countries egotistical minded. There is no unity, no common platform. And it's on in Europe. There was an extremely large difference in the lives of European understanding, and particularly the acceptance of new people. Different points of view different than the Europeans. This should not be a problem. But rather a certain competitive advantage. But, profit, number and quantity of which are characteristics of imperial globalism does not know and does not treat cultural value models. While both migrant crisis will last, with refugees from this or that country, which has a plan to destroy the global imperialism and the new, artificially produced other conflicts with new modalities to divert attention.

Key words: Europe Identity, Migrant Crisis, Identity Crisis, Diversity, Comparative Advantage, Neoliberal Center.

IDENTITET EVROPE I MIGRANTSKA KRIZA

Apstrakt: *Migrantskoj krizi i izbjeglicama koje dolaze iz zemalja koje su opustošene i uništene globalizacijskim neoliberalnim eksperimentima se ne nazire kraj. Svi migranti bez obzira da li su iz Sirije, Iraka, Avganistana, Libije ili neke druge u suštini i de facto nepostojeće zemlje su usmjereni prema Zapadnoj Evropi, osobito prema Republici Njemačkoj i Skandinaviji. Jedna je to dobro osmišljena, nečija, politika koju neko usmjerava. Usmjerava neko iz centra neoliberalne dominacije te ljude na pomenute prostore. S druge strane, migranti koji dolaze na južnoslovenski prostor s namjerom daljeg prolaska su organizovani. Dolaze, nekim plovilima, pa autobusima i vozovima. Nesporno je da se radi o siromašnim ljudima koji su zadnje novce svoje mukom stečene ušteđevine uložili u put u jednom smjeru. Njih neko upućuje na te rute. Vodi ih i prebacuje. Dakle, postoje neke sile kojima migrantska kriza i putešestvoje sirotih ljudi odgovara. A sve se to plaća. Neoliberalnom centru je bitno da se novac okreće i da se izvuče iz slamarica i kuća. Pa i po cijenu stradanja žena i djece, starih i iznemoglih. Percipirajući pozadinu cijele migrantske krize na način globalnih pretumbacija od strane neoliberalizma zavladao je strah u tzv. satelitskim zemljama Evropske unije, kao što su: Hrvatska, Mađarska, Češka, Slovačka. Strah od drugoga. Strah od različitosti. Sve zbog toga, što valjda, ta društva uče načela interkulturalnog modela života, kao i života sa, i u razlikama.*

Migrantska kriza projektovana od strane imperijalnog globalizma je, zapravo, kriza identiteta Evrope. Stiče se utisak da je Evropa skup različitih naroda i zemalja egoistički nastrojenih. Nema tu jedinstva, niti zajedničke platforme. I to vlada Evropom. Zapažaju se veoma velike razlike u evropskom shvatanju življenja, a osobito primanja novih ljudi. Različitih i drugačijih

nego što su Evropljani. To ne bi trebalo da bude problem. Već, naprotiv određena komparativna prednost. Ali, profit, broj i kvantitet koji su obilježja imperijalnog globalizma ne poznaje i ne tretira kulturološke vrednosne modele. Dok je tako migrantska kriza će potrajati, sa izbjeglicama iz ove ili one zemlje koju ima naum razoriti globalni imperijalizam, dok će novi, drugi vještački proizvedeni konflikti sa novim modalitetima skretati pozornost.

Ključne riječi: *Evropski identitet, migrantska kriza, kriza identiteta, različitost, komparativna prednost, neoliberalni centar.*

1. UVOD

Svijet je sredinom druge decenije trećeg milenijuma suočen sa najvećom migrantskom krizom od Drugog svjetskog rata. Veliki broj migranata smrtno strada na putu izlaska iz pakla u koji je pretvorena životna struktura njihovih zemalja. Samo u 2015. godini stradao je veliki broj migranata, oko 3.600. Najviše ih se utopilo u Sredozemnom moru u pokušaju da se domognu zemalja EU, u koje je od početka te godine, prema zvaničnim podacima, utočište našlo oko 350 hiljada migranata.

Raniji uzrok migracija, krajem XX i početkom XXI vijeka, bio je usko povezan sa ekonomskom situacijom. Većina građana u svim arapskim društvima nakon «arapskog proljeća» prinuđena je krenuti u potragu za rezervnim pasošem, zbog društvene nepravde. U slučajevima kada je neoliberalni kapitalizam razorio Libiju, Siriju, Irak, Avganistan i mnoge druge zemlje, građani toga dijela svijeta nemaju drugog izbora, u ovom slučaju, do otisnuti se u nepoznato kako bi spasili život.

2. ISTORIJSKI TOK MIGRACIJA

Postojali su pokušaji da se izračunaju i istraže predmoderne migracije. Izvjesni rezultati su pokazali da što se tiče brojki nije bilo mnogo nekih značajnijih promjena. Ali, migracije su mnogo više od brojki. One su proces(i). I zbog toga u prošlosti je migracijama prilaženo samo na osnovu statističkih pokazatelja. Talas migranata u nominalnim brojkama je bio izraženiji početkom XX vijeka, nego što je to sredinom druge decenije trećeg milenijuma.. U tome razdoblju ili desetak godina prije Prvog svjetskog rata SAD su primale oko milion migranata godišnje. Ponekad, čak i više. Ukupna populacija SAD bila je manja od sto miliona (Bartel. 1988:67). Dakle, to je u procentualnom iznosu bilo oko 1% godišnje imigranata koji su ušli u SAD, uglavnom za boljim uslovima života.

Petnaeste godine trećeg milenijuma u Evropi je bilo oko dva miliona migranata sa izbjegličkim statusom. Uglavnom su to bile zemlje Evropske unije koje su primale migrante i što je njihova krajnja namjera i želja. Budući da Evropska unija ima oko 500 miliona stanovnika. To je bilo 0,4% migranata koji su došli u zemlju Unije od njene ukupne populacije.

Ako se uporede migriranja stanovništva na početku dva poslednja stoljeća (XX i XXI) i brojke, može se zaključiti da koliko god da su bila neočekivana i znatna migraciona kretanja izbjeglica iz afričkih zemalja koje su opustošene ratnim zbivanjima, taj navedeni broj ne bi trebalo da je bio neki problem da se tako bogat i razvijen kontinent kao što je Evropa i sa tako snažnim institucijama prilagodi migrantima. I to na način koji neće dovesti do gradnje i podizanja ograde od bodljikave žice u većini zemalja Unije.

Razmatranje i poznavanje migracijske istorije može pomoći da se o migracijama raspravlja s manje drame (Angrist, 1999:124) i da se konstituiše dugoročno gledište koje te procese neće posmatrati i doživljavati tragično. Prvi je to korak koji se treba preduzeti u prevazilaženju migrantske drame koja je pogodila Evropsku uniju koja se pokazala nespremnom da se suoči sa tim fenomenima.

Iz navedenih razloga na migracije uvijek treba gledati dugoročno, a ne u datom trenutku ispoljavanja. Jer, nešto što se čini kada su migracije u pitanju jako važnim petnaeste ili šesnaeste godine trećeg milenijuma, može izgledati manje važno za pet ili deset godina od trenutka dešavanja. Na taj način se može smanjiti želja pojedinih političara da manje grade zidove prema drugostima i različitostima. Kroz istorijska razmatranja i pojašnjenja migracionih kretanja bitno je smanjiti popularnost zidova i bodljikavih žica, jer je očito da je ista kod nekih predstavnika zemalja koje su članice EU bila zaista «popularna» u naznačenom razdoblju.

3. MIGRANTI VS. IZBJEGLICE

Ne rijetko se u literaturi izjednačavaju pojmovi migranata i izbjeglica. Značajne su razlike u strukturnom smislu između dvije pomenute pojavnosti, odnosno grupacije.

Često puta se migranti uzimaju u nekom širem i opšteodređujućem značenju za grupacije koje napuštaju svoje zemlje porijekla i koje traže ulaz u druge zemlje. Međunarodno pravni dokumenti veoma jasno razlikuju migrante od izbjeglica. Tako se u članu 1. Konvencije o statusu izbjeglica definiše i određuje taj pojam. Pomenuta Konvencija definiše izbjeglice kao osobe koje

su prisiljene da napuste svoju zemlju iz tačno određenih pet razloga. Razlozi koji nekoga svrstavaju u grupaciju izbjeglica su: pripadnost određenoj rasi, nacionalnosti, vjeroispovijesti, političkom uvjerenju i određenoj društvenog grupaciji ili skupini. Naravno, svemu tome se pridodaju okolnosti rata. Određenja su to koja su prihvaćena u međunarodnom pravu i koja su valjani razlog za dobijanje statusa izbjeglice. U drugom slučaju ako osoba ne ispunjava niti jedan od navedenih kriterijuma ili razloga, ako ne ispunjava niti jednu od okolnosti, već svoju zemlju napušta iz nekih drugih razloga, a najčešće su ti razlozi potraga za boljim životom i bolji ekonomski uzlovi za ostvarivanje kvaliteta života onda nije riječ o izbjeglicama već o migrantima.

To ne znači da su oni koji su migranti stavljeni mimo odredni međunarodnog prava, jer postoje isto tako i međunarodne konvencije koje se bave zaštitom migranata. Takođe, postoji i međunarodna organizacija za migracije koja štiti prava ove grupacije. Ali, ono što je bitno je da migranti ne spadaju pod pojam izbjeglica i njima se osigurava neka druga zaštita u postupku rješavanja njihovog statusa u zemljama u kojima ulaze kao migranti. U svakom slučaju zaštita migranata je slična kao i zaštita izbjeglica (Todaro, 1969:146), jer i jednoj i drugoj grupaciji se garantuje poštovanje temeljnih ljudskih prava sa jednom bitnom razlikom kada je u pitanju povratak u vlastite zemlje. Naime, načelo zabrane povratka u vlastitu zemlju ne vrijedi za migrante kao što to naravno vrijedi za izbjeglice.

U svakom slučaju i pored strukturnih razlika u tretiranju migranata naspram izbjeglica veoma je bitno da se za obje grupacije obezbijedi integracija u zemljama u koje pristižu koja se neće zasnovati na polarizaciji i neprihvatanju od strane većinskih grupacija, već na saglasnosti i razumijevanju.

4. HUMANO LICE ZAPADNOBALKANSKIH ZEMALJA

Zatvaranje granica Balkana za migrante, na način kako su to radile neke zemlje sa periferije EU (Mađarska, Hrvatska, Slovačka), moglo se veoma loše odraziti po odnos prema migrantima (Sjaastad, 1962:86). Ali, takođe Balkan ne može postati sabirni centar za izbjeglice, kakvu mu je ulogu u tome i namijenila većina zemalja EU. Ni Srbija, ni Makedonija, kao prve zemlje koje su na udaru migrantskom talasu, a kao kandidati za članstvo u EU ne smiju postati skladišta za izbjeglice koje odatle ne mogu da idu dalje. Logično je bilo da se mora naći evropsko rješenje za izbjegličku krizu. Ono nije nađeno ni do kraja 2016.godine, a zemlje zapadnog Balkana, prije svih Srbija i Makedonija su i dalje prepuštene da se same snalaze u rješavanju migrantskih problema.

Broj izbjeglica koje su stigle na granicu Turske bježeći pred ofanzivom(ama) različitih vojski i paravojski, u jednom mjesecu, porastao je na 35 hiljada. Turske vlasti su naglašavale da su spremne da im pomognu, ali unutar Sirije. Ostala je Turska otvorena svojoj politici tzv. otvorenih granica prema izbjeglicama i poslije toga. Ali, igrajući se i vješto izigravajući dogovore Turska nije navodila kada će hiljade sirijskih izbjeglica moći da uđu u Tursku.

5. DJECA MIGRANTI – TRGOVINA LJUDIMA - MIGRANTIMA

Fenomen trgovine ljudima i djeca u tom lancu su uopšte velika opasnost u svijetu kada je u pitanju migrantski talas i migrantske rute. I društvo i država moraju učiniti jedan dodatni napor u presijecanju tih lanaca. U Srbiji, početkom 2017.godine, boravi 3055 maloljetnika koji pokušavaju da se bježeći od rata domognu zemalja Zapadne Evrope, što čini 47% migrantske populacije. 747 ove djece je bez pratnje roditelja.

I dok ova djeca bježe od rata i suočavaju se sa poteškoćama izbjeglištva ostala djeca u svijetu su suočena sa životom u siromaštvu. Migraciona kretanja koja su prouzrokovana ratnim uništavanjem mnogih država od strane imperijalnog globalizma ne smiju postati poligon za trgovinu djecom i još veće njihovo osiromašenje (Massey, 1993:442). Istina, imperijalni globalizam nastoji da svijet razori do kraja i učini ga što siromašnijim, jer tako jedino može opstati. To su njegovi «vrijednosni» kriterijumi uspostave rješenja po mjeri diktatora i otimača iz jednog centra.

6. UPRAVLJANJE MIGRACIJAMA

Iako su gotovo sve zemlje južnoslovenskog regiona odavno trasirale demokratski put integracija u oblasti migracija i napravile velike institucionalne i normativne korake, radi bezbjednijeg i humanijeg kanalisanja problema ilegalnih migracija neophodna je tješnja saradnja, ne samo subjekata unutar konkretne države, već i među zemljama regiona i šire. To iz razloga što migracije predstavljaju kompleksan društveni fenomen za koji je neophodna međunarodna saradnja u svakom pogledu.

Potrebna je zemljama regiona velika pomoć u suočavanju sa izazovima upravljanja migracija.

Agencija UN-a za migracije ima veoma važnu i odgovornu ulogu iskusnog partnera koji uvijek pokazuje spremnost da pruži savjet ili podršku, kao i partnerstvo u rješavanju problema migracija.

Izazovi sa kojima se suočavaju zemlje regiona u smislu upravljanja migracijama su višestruki i višestrani. Pored ostalog upravljačko strateški izazov (Harrts, 1970:139) je i kako može svijet i UN podržati kretanje i tokove migracija. Čitajući novine i gledajući televiziju veoma je teško sredinom druge dekade trećeg milenijuma pozitivno gledati na migracije, zato što se migracije predstavljaju kao izazovi ili problemi. Ali, do toga dolazi ako se migracijama ne upravlja na pravi način. Kada se vide migranti u medijskom, bilo štampanom ili elektronskom prostoru, treba znati da iza njih stoji jedna čitava istorija. I uvijek je bilo migranata. Oni su ljudi kao svi drugi u svakoj zemlji. Imaju svoje potrebe, suze, očekivanja. Jedina stvar koju traže jeste bolje mjesto za život. Zato, kada se pomisli na njih treba imati na umu da iza statistike o broju migranata stoje ljudi.

Upravljanje migracijama pored navedenoga podrazumijeva i stvaranje uslova za ekonomski razvoj. Jer, oni koji upravljaju migracijama trebaju prepoznati u migrantima značajni potencijal (ekonomski, socijalni, kulturni, sportski) koji oni nose za sobom (Borjas, 1999:73). U talasu izbjeglica koji je prošao južnoslovenskim prostorom na putu ka EU prošao je veliki broj ljudi koji govore ne samo engleski i ruski, već i druge jezike. Značajan broj njih su i visokobrazovani i školovani ljudi. Među njima je mnogo ljekara, IT inženjera. I oni se ne bi trebali posmatrati kao teret, već kao određeni ljudski kapital. Takav kapital je značajan pokretač i ekonomskog, ali i kulturnog i drugih razvojnih segmenata društva u mnogim državama. Ne treba ni malo potisnuti u drugi plan jednu bitnu činjenicu kada je u pitanju razvojni i kreativni potencijal izbjeglica, a koju tretira i međunarodno pravo, odnosno međunarodno pravna zaštita izbjeglica sa temeljnim dokumentima. Sa tim odredbama nije predviđena za izbjeglice samo zaštita njihovih temeljnih ljudskih prava, koja su vezana i koja se tiču prava na život i zabranu povratka, nego i prava na zaštitu intelektualnog vlasništva, koje je jako potrebno u slučajevima kada su izbjeglice iz redova vrhunskih stručnjaka ili naučnika, ili vrhunskih umjetnika. Očito je da su i odredbe Konvencije o zaštiti izbjeglica i uopšte međunarodno pravne norme vodile računa o tome da izbjeglice mogu biti i vrlo koristan dio društva u državi njihovog prihvata.

Klasičan primjer za dobro upravljanje migracijama su SAD. U toj zemlji upravljanje migracijama je doprinijelo da se stvori jedna od najvećih i ekonomski najsnažnijih država na svijetu. Tako da migracije ako se njima pravilno upravlja mogu doprinijeti jednom opštem ekonomskom razvoju svake zemlje. Posmatranje fenomena izbjeglica kroz aspekt upravljanja migracijama i usmjeravanja njihovog, prije svega, ekonomskog potencijala je jedan od dva

ključna načina, uz onaj međunarodnih obaveza, na koji treba tretirati pojavu izbjeglica.

7. DRUGO LICE EVROPE I MIGRANTI

Pored humanog lica Evropa je u migrantskoj krizi pokazala i ono drugo manje humano i manje čovekoljubivo. U tim momentima jako su bili glasni ultradesničari u pojedinim zemljama EU. Iz tih njihovih stavova proizilazila je ksenofobija, islamofobija, kao i strah od nepoznatog, koji je potpuno neopravdan. Jedan od načina kojim se mogu prevazići takva djelovanja i stavovi sadržan je u činjenici i aktivnosti da se uopšte evropskoj populaciji objasne benefiti migracija. Migracije predstavljaju šansu za ekonomski razvoj (LaLonde, Robert,1993:816). Tamo negdje 2014.godine predstavnici njemačkih instituta su izašli u javnost sa brojkom da je Njemačkoj potrebno oko 2,1 miliona ljudi kako bi održali nivo svog industrijskog razvoja.

Tako da se s pravom može postaviti pitanje; zbog čega jača desnica u Evropi?. Zbog migranata sigurno ne ili ne postoji razlog za to. Ali, to su, i takvi su pretežni stavovi zemalja poput, Češke, Mađarske, Slovačke i zemalja tzv Višegradske četvorke. Ali, opet to su stavovi koji su iskrivljeni i koji su u potpunosti u suprotnosti sa onim što su neke međunarodne obaveze u tom smislu. Te obaveze su sve zemlje članice EU preuzele od momenta kada su verifikovali evropsku Konvenciju o ljudskim pravima i Konvenciju o statusu izbjeglica iz 1951. godine. Pomenuti dokumenti vrlo precizno i tačno propisuju pravila na koji način treba postupati prema ljudima koji su ispunili uslove iz člana 1. Konvencije o statusu izbjeglica, a koji definiše izbjeglice i propisuju što to treba ispuniti da bi se neko smatrao izbjeglicom. Izbjeglica se postaje onog trenutka kada se napušta sopstvena zemlja porijekla u strahu od progona ili nasilja opštih razmjera. Izbjeglica se ne postaje onog trenutka kada će neka zemlja usvojiti jednu ili drugu politiku kojom će automatski praviti selekciju, recimo na ekonomske migrante ili ilegalne migrante ili neku potpuno treću kategoriju. Pravila su vrlo jasna , bez obzira o kojoj političkoj grupaciji se radi i bez obzira ko formira vlast o određenoj zemlji. I dokle god su države u kojima jačaju desničari članice pomenutih međunarodnih ugovoran do tada postoje takve obaveze i mogućnost njihove odgovornosti, ukoliko odluče da takve obaveze ne poštuju.

8. NOVI EVROPSKI HUMANIZAM I EVROPSKA UNIJA

Izbjeglička priča na Balkanu je jedno žarište i to je čini se ta domicilna priča koja podrazumijeva jednu analogiju i pomenute evropske priče. Dosta je to slično kao što se dešavalo za vrijeme izbjegličkih kriza na zapadnom Balkanu od 1992-1995. godine. Kada je imperijalni globalizam pružanjem direktne vojne podrške nekim zemljama, a s druge strane istovaranjem tona i tona bombi i eksplozivnih naprava pokrenuo talas izbjeglica na balkanskom prostoru.

Po tom pitanju odnosi u EU nalaze se na periferiji humanog kapitalizma u funkciji submisije na tom, i u tom surovom dijelu globalističke imperijalizacije. Nekada, u pojedinim periodima, taj priliv izbjeglica bio toliki da je djelovao da će ugroziti EU. I on je prouzrokovao jačanje desnice u tim zemljama, ali i u Evropi. Pokret desničara nije u prilici da u prvoj polovini sedamnaeste godine trećeg milenijuma zavlada ni jednom od ozbiljnih država Evrope. Međutim, u EU ne treba da bude mjesta u navedenom trenutku nekom strahu da će ti desničari igrati neke važne faktore. Oni će rasti u mjeri da će biti dio parlamenta i da će uticati na neke odluke. Opet treba reći u nekoj mjeri. Ali, neki strahovi koji se kreiraju medijski i neka spinovanja da prijeti opasnost to prosto nemaju neko realno utemeljenje.

Priliv izbjeglica u pojedinim periodima je zaista bio toliki da je prijeto da stvarno ugrozi EU. Ali, on se postepeno smanjuje, bez obzira što i dalje utiče na blago i tinjajuće jačanje desničara i desnice.

Propusti na adekvatan odgovor migrantskoj krizi od strane EU su bili u tome što Evropa nema unutrašnje samoodređenje. Još, manje zna vanjsko političko, pravno i sigurnosno opredjeljenje. Jer ga Evropa u času pokreta migranata ne može iznjedriti pod hegemonijom SAD i okrenutošću protiv Rusije, odnosno protiv druge strane bića sebe. Nije u stanju Evropa sama riješiti svoje probleme. Velika je nezaposlenost od 28 miliona ljudi. Ne može Evropa ni rješavati problem svoga duga, nego ide u pravcu raspodjele nacionalnog bogatstva. Prema tome, Evropa ne može svoje probleme rješavati, a kamoli da rješava probleme koje joj je neko ipak nametnuo. A to su po svoj prilici SAD, kada je u pitanju taj problem imigracije Afrike, koja je Evropu, pa i Aziju i Latinsku Ameriku osiromašila do te mjere da ti, uglavnom siromašni ljudi, nemaju kuda, osim za onim što im je oduzeto. Tako da Evropa nema instrumente da riješi migrantsku krizu.

Takvo stanje iziskuje potrebu neke nove percepcije Evrope, odnosno fokusiranje kako se vidi Balkan i pojedine zemlje toga areala u kontekstu EU.

Slovenija i Hrvatska su već članice EU. Odnos ostatka regiona prema EU će se bazirati, uglavnom, na moguća (ne)širenja EU prema tim zemljama.

Ovakva kakva je EU sigurno je da neće ići u dalje širenje. Slijedi Evropskoj uniji policentrizam. Ono što EU predstoji i što je njena budućnost je jedan policentrizam, odnosno više centara moći. Znači, nakon razlaza kao izlaza. Na čelu sa Njemačkom ići će jedan broj zemalja kao što su Poljska, i baltičke zemlje Latvija, Letonija i Estonija. Sa Londonom će ići: zemlje oko njega i Sjeverna Evropa. Sa Francuskom će ići Belgija, Španija i Portugal. A sa Italijom preostaje onima koji su tu: Slovenija, Mađarska, Hrvatska, Srbija, BiH, Albanija, Crna Gora, itd. Znači to da koncepcija primanja u bivšu EU više ne postoji. Postojeće ona koncepcija (ne)prijema koja će ići do polarizacije koja će nastati nakon razlaza kao izlaza na navedena četiri centra te buduće moći. Dalje, to znači da su zadovoljene sve one snažne evropske zemlje u tome da imaju svoje satelite na koje se mogu oslanjati u nekoj narednoj budućnosti. Koncepcija budućeg prijema u članstvo u EU se bitno mijenja još danas, a kamoli nakon razlaza kao izlaza iz ovog projekta za koji se znalo da neće uspjeti, jer su mnogi autori na tu i upozoravali prije 25 godina. Taj period razlaza o kome govorim je 5-10 godina. Navedeni razlaz, odnosno policentrizam stvara mogućnost da se različito djeluje na težnje imperijalnog globalizma. Jer, isti hoće jedan centar koji upravlja ljudima kao šrafovim a neke mašinerije, a koji su za njega samo statistika i broj.

9. ZAKLJUČAK

Trajućoj migrantskoj krizi se ne nazire kraj. Gotovo svi migranti su usmjereni prema Zapadnoj Evropi, osobito prema Republici Njemačkoj i Skandinaviji. To nije ni malo slučajno. Jedna duboka je to politika, koju neko usmjerava i upućuje te ljude na navedene prostore. S druge strane se zapaža da izbjeglice dolaze organizovano. Dolaze autobusima i vozovima. Brodovima i jednostavnim čamcima. Istina, je da to nisu ljudi nekog većeg imovnog stanja. Ali, njih neko upućuje na te rute. Vodi ih i prebacuje. Dakle, postoje neke sile i neki centri moći kojima to odgovara. A sve se to plaća. Poznato je da njemački Caritas pomaže gotovo duplo kao svi ostali na svijetu. Dakle Njemačka se prezentira kao zemlja blagostanja i razumijevanja. Njena Vlada čini dobro djelo kada prima te ljude. Međutim, s druge strane je zavladao strah u satelitskim zemljama Evropske unije, slobodno se mogu nazvati tako, kao što su Hrvatska, Mađarska, Češka, Slovačka. Strah od drugoga. Strah od različitosti. Valjda zbog toga što su sve ovo društva i državne tvorevine koje su ne tako davno počeli «živjeti» demokratiju. Ne znaju u ovim društvima ili se bar

tako čini što je suživot!?! Ponovno se razjaruju neki strahovi davno prošlih vremena. I narod se izgubio. Često puta narod ne zna što bi. Kako bi reagovao.

Izbjeglička kriza je, zapravo, kriza identiteta Evrope. Iz pomenute situacije se da zapaziti da je Evropa skup različitih naroda i zemalja egoistički nastrojenih. Nema tu jedinstva niti zajedničke platforme. I to vlada Evropom. Vide se veoma velike razlike u evropskom shvatanju življenja, a osobito primanja novih ljudi. Različitih i drugačijih nego što su Evropljani.

Pokazalo se u migrantskoj krizi koja je pogodila Evropu i svijet, sredinom druge decenije, trećeg milenijuma da je jedan od odgovora na globalizaciju potreba da se usled priliva stanovnika drugih i realičitih kulturoloških obilježja, razvija potreba da se crtaju nove granice i da se podižu ograde. Jedan je to od paradoksalnih aspekata globalizacije. Jer s jedne strane prisutna je ekonomska i socijalna globalizacija koja traje, a s druge strane pojedine političke strukture se vraćaju uskogrudom nacionalizmu, za koji je unaprijed poznato da ne bi ništa riješio. Ali, očito da nacionalizam i raspirivanje suprostavljenosti odgovara mnogima koji se iz dobrih ili ne baš dobrih razloga plaše globalizacije. Jer očito je da globalizacija proizvodi dobitnike i gubitnike.

Globalizacije se mogu plašiti mnogi pojedinci i grupacije, ali je ne mogu izbjeći. Jer, selidbe i migranti postojaće, vjerovatno, i u budućim nekim vremenima i to u većim statističkim brojkama. Ali, migracije moraju biti neka organizovane. Ne mogu se samo otvoriti granice i reći da ko god želi da dođe u EU neka dođe.

Razdoblje u kojem se u Evropi dešava velika migracijska kriza je karakteristično po tome što u njemu ne postoji migracijska politika. Nema u konkretnim nastojanjima ništa što bi se u tom smislu moglo uporediti sa onim što rade Kanada i Australija. Nije sporno da je kontekst evropske migracijske krize bitno drugačiji od dolaska ljudi iz drugih zemalja u dvije navedene vanevropske zemlje. Ali, oni koji se bave migracijskom krizom trebaju imati na umu da mnogi njihovi potezi nepotrebno otežavaju život ljudima koji su pobjegli iz svojih zemalja pred ratnim vihorom i koji ne žele ništa drugo do život pristojan čovjeka, i za sebe i svoju djecu. Žele ne toliko bolji ekonomski kvalitet života koliko život bez trauma i stresova za svoje osnovno pravo na život. Mnogi od migranata da bi tako nešto obezbijedili će posegnuti za nekim ilegalnim sredstvima i reskirati svoj život da nešto postignu. To što oni žele postići i što po svoj prilici nije mnogo ne nanosi neku veliku štetu i ne škodi zemljama u koje su se uputili, kao konkretnim imigracijskim društvima. Za rješavanje jedne od gorućih tema, makar, u petnaestoj i šesnaestoj godini tre-

ćeg mnilenijuma treba uvijek imati na umu da se o njoj može govoriti sa sličnim alatima kao i prije vijek ili vijek ipo, i da većinu stanovništva u svijetu čine nacije imigranata.

REFERENCES (Literatura)

- Angrist, J.D., Kugler, A. (2003), *Protective or Counter-Productive? Labor Market Institutions and the Effect of Immigration on EU Natives*.
- Bartel, A. (1988), *Where do the New U.S. Immigration Live?*, US Department of Labor Conference on Immigration, Washington D.C.
- Borjas, G., Richard B.F., Lawrence F.K. (1992), "On the Labor Market Effects of Immigration and Trade", in *Immigration and the Workforce: Economic Consequences for the United States and Source Areas*.
- Harris, J.R., Todaro, M.P. (1970), "Migration, Unemployment and Development: A Two-Sector Analysis", *The American Economic Review*, Vol. 60, No. 1.
- LaLonde, R.J., Robert H.T. (1993), "Economic Impact of International Migration and the Economic Performance of Migrants", in: *Handbook of Population and Family Economics*, Vol.1.
- Massey, D.S., Arango, J., Hugo, G., Kouaouci, A., Pellegrino, a., Taylor, J.E. (1993), "Theories of International Migration: A Review and Appraisal", *Population and Development Review*, Vol. 19, No 3.
- Ravenstein, E.G. (1985), "The Laws of Migration", *Journal of the Statistical Society of London*, Vol.48, No.2, Blackwell Publishing for the Royal Statistical Society, London.
- Sjaastad, L.A. (1962), "The Costs and Returns of Human Migration", *Journal of Political Economy*, Vol. 70.
- Todaro, M.P. (1969), "A model of labor migration and Urban unemployment in less Developed Countries", *The American Economic Reviews*, Vol. 59.